

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ'NİN YAPILANMASI

Ecz. Vildan ÖZCAN
Ecz. Güzide SÖNMEZ

2 5.01.1956 tarihinde 6643 sayılı kanunla, Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını yürütmeye yetkili olup da, özel kanunlarında üye olmayacakları belirtilenler hariç, sanatlarıyla uğraşan ve meslekleriyle ilgili hizmetlerde çalışan eczacıların katılmasıyla; eczacıların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, eczacılığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak; eczacıların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak amacıyla tüzelkişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde Türk Eczacıları Birliği kurulmuştur.

Türk Eczacıları Birliği :

- Eczacı Odaları,
- Merkez Heyeti,
- Yüksek Haysiyet Divanı,
- Büyük Kongre ' den oluşan tüzelkişiliğe sahip bir kuruluştur.

Eczacı Odaları

Sınırları içinde, kayıtlı en az 150 eczacı bulunan her ilde bir Eczacı Odası kurulur. Oda kurmak için yeterli sayıda eczacı bulunmayan illerdeki eczacıların, hangi illerdeki eczacılarla birleştirilerek yeni bir eczacı Odası kurulacağı ve merkezinin hangi il olacağı veya bu gibi illerdeki eczacıların hangi il eczacı odasına bağlanacağı; memleketin coğrafi ve ulaşım durumu ile eczacıların toplu olarak buldukları iller

göz önüne alınarak TEB Merkez Heyetinin önerisi üzerine Büyük Kongrece kararlaştırılır. Odalar kuruluşlarını, TEB Merkez Heyeti aracılığı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bildirmekle tüzelkişilik kazanırlar. Yeni kurulacak odaların kurucu üyeleri TEB Merkez Heyetince atanır. Yeni kurulan odalar en geç üç ay içinde organlarının seçimini yapar. Eczacı Odaları şu organlardan oluşur,

- Genel Kurul
- Yönetim Kurulu
- Haysiyet Divanı

Genel Kurul, yılda bir defa Eylül ayı içinde kayıtlı üyelerin mutlak çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yeterli çoğunluğun sağlanamaması durumunda ertesi gün mevcut üyelerle toplantı yapılır. **Oda Genel Kurul toplantılarına oda üyelerinin katılmaları ve seçimli toplantılarda da ayrıca oy kul-lanmaları zorunludur.**

Oda Yönetim Kurulu, Genel Kurul toplantısını bütün üyelerine en az 20 gün önceden taahhütlü mektupla ve gazete ilanı ile duyurur. Bu bildirimde, toplantının yeri, günü, saati ve gündem ve ayrıca toplantıda yeterli çoğunluk olmadığında yapılacak ikinci toplantının yeri, günü ve saati bildirilir. Seçimi gerektirmeyen olağan ve olağanüstü toplantılarda gazete ilanı yeterlidir.

Olağan ve Olağanüstü Eczacı Odası Kongreleri, yoklama bitiminde; Eczacı Odası Başkanı, yoksa Genel

Kurulu toplantıya çağırılanları temsil eden kişi tarafından açılır. Daha sonra aday gösterilmek suretiyle gizli oy ve açık tasnif esasına göre bir başkan, bir başkan yardımcısı ve iki yazmandan oluşan başkanlık divanı seçimi yapılır. Bu seçimlerde odanın mührünü taşıyan oy pusulaları ile zarflar kullanılır. Oyların tasnifi genel kurula katılanlar arasından kura ile belirlenecek üç kişilik bir tasnif kurulu tarafından yapılır. Her bir görev için birden fazla isim yazılı olan oy pusulalarında ilk önce yazılmış olan isim kabul edilir.

Yönetim Kurulu Üyeleri, Haysiyet Divanı üyeleri, üç asıl ve yedek Denetleme Kurulu Üyesi, Büyük Kongreye gidecek asil ve yedek delegeler Genel Kurulda gizli oyla seçilir.

6643 sayılı TEB Kanununun 16. maddesine göre; Genel Kurul ve Büyük Kongrelerde yapılan tüm seçimlerde aday olabilmek, Oda ve Birliğin organlarında görev alabilmek için, bir seneden fazla ağır hapis veya üç seneden fazla hapis cezasına veya mesleki bir suçtan dolayı hürriyeti tehdit eden bir cezaya veya meslek ve sanattan muvakkaten tatil cezasına mahkûm olmamış olmak ve yahut Eczacı Odaları Haysiyet Divanlarının kararı ve Yüksek Haysiyet Divanının tasdiki ile muvakkaten sanat icrasından men edilmemiş olmak gerekir. Bu cezalara çarptırılmış olan kişilerse görev aldıkları organlardaki üyeliklerinden düşerler. Bu mahkumiyetlerin devamı süresince hiçbir üye seçimlere katılamaz ve oy kullanamaz.

Eczacı Odaları Yönetim Kuruluna seçilen asil üyeler seçimin kesinleştiği tarihi izleyen 3 gün içerisinde kongre başkanı veya başkan vekilinin daveti ile davet edenin başkanlığında ilk toplantılarını yaparak 6643 sayılı yasanın 17nci maddesi çerçevesinde görev bölümü yaparak kendi aralarında gizli oyla

bir başkan, bir genel sekreter, bir sayman ve bir veznedar seçerler. Başkanın bulunmadığı zamanlarda eczacı odalarını Genel Sekreter temsil eder.

Eczacı Odaları Yönetim Kurulları en az on beş günde bir defa Başkan, onun bulunmaması halinde Genel Sekreterin Başkanlığında adi çoğunlukla toplanır. Kararlar üye tam sayısının çoğunluğu ile alınır. Oylarda eşitlik olması halinde başkanın oyu sonucu belirler.

Her Eczacı Odasında bir **Haysiyet Divanı** kurulur. Divan, beş asil ve beş yedek üyeden iki yıllık bir süre için oluşturulur. Haysiyet Divanı Üyesi, Genel Kurulda gizli oy, açık tasnif ile seçilir. **Haysiyet Divanına seçilebilmek için yurt içinde en az beş sene çalışmış olmak şarttır. Bu vasıftaki üye ile heyet tamamlanamadığı takdirde en az üç sene hizmet etmiş bulunanlar da seçilebilirler.**

Türk Eczacıları Birliğinin merkez teşkilatının organları ise şu şekildedir :

- Merkez Heyeti,
- Yüksek Haysiyet Divanı,
- Büyük Kongre.

Merkez Heyeti, meslek hayatına ilişkin tüm çalışmaları yürütmek ve Türk Eczacıları Birliği kanununda öngörülen hükümleri uygulamak için kurulmuştur. Merkez Heyeti, Birliği dahilinde ve haricte temsil eder. **Merkez Heyetinin idare merkezi Ankara'dır ve iki yıllık bir dönem için, mesleklerinde beş yılını tamamlamış Büyük Kongre delegeleri arasından seçilirler.** Merkez Heyeti, on bir asil ve on bir yedek üyeden oluşur. Asil ve yedek üyeler, aynı listelerle seçilirler. Asil üyeliklerden boşalma olması halinde, yerlerine yedek üyelerden sırası ile en fazla oy almış olanlar getirilir. Görev dönemi içinde herhangi bir sebeple değişen kurulun görev süresini seçilen yeni kurul tamamlar.

Merkez Heyeti asil üyeliklerine seçilenler, seçildikleri tarihten itibaren seçim sonuçları kesinleştikten sonra 10 gün içerisinde Büyük Kongre Başkanı veya İl Başkanının çağrısı üzerine çağrıda bulunanın

başkanlığında toplanarak kendi aralarında gizli oy ile bir başkan, bir II. Başkan, bir genel sekreter ile bir sayman seçerek Başkanlık Divanını oluştururlar. Heyet on beş günde bir defa üye tam sayısının salt çoğunluğu ile birlik merkezinde olağan, Başkanın daveti üzerine olağanüstü olarak toplanır. Kararlar toplantıya katılan heyet üyelerinin salt çoğunluğu ile alınır. Oylarda eşitlik olması halinde Başkanın oy kullandığı taraf üstün sayılır.

Geçerli bir mazereti olmaksızın üst üste üç olağan toplantıya veya altı ay içinde yapılan olağan toplantıların yarısından fazlasına her ne sebeple olursa olsun katılmayanlar Merkez Heyeti üyeliklerinden istifa etmiş sayılır. Olağanüstü toplantılara davetin belgeye dayalı olması şarttır.

Büyük Kongre'ce Merkez Heyeti'nin hesaplarını, işlemlerini ve faaliyetlerini denetlemek üzere kanun esaslarına göre üç asil üç yedek Denetleme Kurulu üyesi seçilir. Denetleme Kurulu kendi arasında bir başkan seçer. Denetleme Kurulu, yılda en az bir defa Merkez Heyetini denetleme yaparak sonuçlarını bir rapor halinde Merkez Heyetine ve toplandığında Büyük Kongreye sunar. Denetleme Kurulu asil üyeliklerinden boşalma halinde yerlerine yedeklerinden sırası ile en fazla oy alanlar getirilir.

Denetleme kurulu üyelerinin buldukları bölgedeki eczacı odalarına kayıtlı bulunmaları ve 6643 Sayılı Yasanın 16. maddesine göre cezalandırılmamış olmaları ve Haysiyet Divanlarınca meslekten men cezaları almamış olmaları şarttır. Bu nitelikle sahip olmayan veya bu niteliklerini zaman içerisinde yitiren üyeler bu sıfatlarını yitirirler.

Yüksek Haysiyet Divanı, Büyük Kongre'ce dokuz asil ve dokuz yedek üyeden oluşur. Yüksek Haysiyet Divanına seçilebilmek için Türkiye' de en az onbeş sene meslekte çalışmış olmak ve TEB Kanununun 30. maddesinde yazılı cezalardan herhangi birini almamış olmak gerekir. Divan Ankara'da

Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinde olağan olarak Haziran ve Ekim aylarında olmak üzere yılda iki defa toplanır. Yüksek Haysiyet Divanına seçim ile gelen asil ve yedek üyelerin görev süresi iki yıldır. Eski üyeler yeniden seçilebilir. Açılan asil üyeliğe oy sırasına göre yedeklerden alınır

Büyük Kongre, eczacı odaları genel kurullarınca ve gizli oy ile seçilen delegelerden oluşur.

Odalardan;

- ikiyüze kadar üyesi olanlar, beş,
- Beşyüze kadar üyesi olanlar, beş delegeye ilave olarak ikiyüzden fazla her tam yüzelli üye için birer,
- Beşyüzden fazla üyesi olanlar, yedi delegeye ilave olarak beşyüzden fazla her tam beşyüz üye için birer, delege ve aynı miktarda yedek delege seçerler. Delegelerin bağlı buldukları Eczacı Odası üyesi ve **mesleklerinde bilfiil ve asgarî beş yılını doldurmuş kişilerden seçilmeleri şarttır.** Delege sayısının belirlenmesinde, Birliktteki üye kayıtları esas alınır. Kongreye katılacak olan sivil ve askerî eczacılara mensup oldukları vekâlet, daire ve müessese tarafından izin verilmesi mecburidir. Bütün delegelerin yol vs. zorunlu masrafları bağlı buldukları odalar tarafından karşılanır.

Büyük Kongrenin seçimle ilgili toplantılarına delegelerin katılmaları ve oylarını kullanmaları zorunlu olup geçerli bir mazereti olmaksızın katılmayanlar ile oy kullanmayanlar beş yıl müddetle Büyük Kongre delegeliklerine seçilemezler. Büyük Kongreye bizzat katılmayan delegeler kendilerini herhangi bir biçimde vekil aracılığı ile temsil ettiremeyecekleri gibi seçimlere zarf göndermek sureti ile de katılmazlar. Ancak asil delegenin istifası veya ölümü halinde yerine en çok oy alan yedek üye asil delege olarak temsil hakkını kullanabilir. Merkez Heyeti, seçim yapılacak toplantıları Büyük Kongreye katılacak oda temsilcilerine, toplantı tarihinden en az yirmi gün önce bir gazete ilanı ve taahhütlü mektupla duyurur. Bu duyuruda toplantının yapılacağı gün, yer,

gündem ve ayrıca ilk toplantıda çoğunluk sağlanmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantının tarihi, yeri, günü ve saati de belirtilir. Seçimi gerektirmeyen toplantılarda gazete ilanı yeterlidir. Eğer Birliğin bir yayın organı varsa bu hususun o yayın organında yayınlanması gazete ilanı yerine geçer.

Büyük Kongre, delegelerin salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamazsa bir gün sonra mevcut üye ile toplantı yapılır. Kongre, Merkez Heyeti Başkanı tarafından yoklamayı müteakip açılır. Açılıştan sonra Başkanlık Divanı seçimi için kura ile üç kişilik bir tasnif kurulu oluşturulur. Büyük Kongre delegeleri arasından aday gösterilmek sureti ile ve tasnif kurulunun denetimi altında; gizli oy, açık tasnif ile bir başkan, bir ikinci başkan ve gereği kadar yazmandan oluşan Başkanlık Divanı seçilir. Kongre kararları çoğunluk kararları ile verilir. Eşitlik durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu kazanır.

Başkanlık Divanı tarafından daha önce Merkez Heyetince ilan edilmiş olan Büyük Kongre gündemi okunur. Kongrenin yapıldığı gün 25 Büyük Kongre delegesi imzalı önergeleri ile gündeme yeni bir madde ilavesini isteyebilir. Gündemin oylanarak kesinlik kazanmasından sonra kongre içi bütçe ve hesap-mevzuat-dilek ve öneriler komisyonları olmak üzere beşer üyeden oluşan üç komisyon genel kurulca belirlenir. **Merkez Heyeti, Büyük Kongrede yapılmış olan Başkanlık Divanı ve Kongre içi komisyonların seçimlerinin sonuçları ile Büyük Kongrece seçilecek olan organlara ait evvelce hazırlanmış bulunan oy pusulaları ile diğer bütün seçim malzemesini İlçe Seçim Kurulu Başkanına teslim eder. Büyük Kongre tarafından yapılacak seçimlerin rey pusula ve mazbataları sonraki seçimin yapılmasına kadar Merkez Heyeti tarafından muhafaza edilir.**

Birliğin Olağan Büyük Kongresi her iki yılda bir kere Kasım ayında Ankara'da toplanır. Olağan Kongre dışında Merkez Heyeti veya Büyük Kongre, asil delegelerinin üçte birinin yazılı talebi ile olağanüstü de toplanır. Her iki halde de çağrı Merkez Heyetin-

ce yapılır. Olağanüstü Büyük Kongrenin gündemi, günü, yeri ve saati Merkez Heyetince saptanır ve toplantıdan en az 20 gün önce gazete ilanı ve taahhütlü mektupla duyurulur. Asil delegelerin üçte birinin noter kanalı ile önerdiği gündem maddelerini Merkez Heyeti gündeme koymak zorundadır. Olağanüstü Büyük Kongre talebi asil delegelerden geldiği takdirde üçte biri tamamlayan son talebin geldiği gündemden başlayarak en geç 15 gün içerisinde Merkez heyetince olumlu olarak karara bağlanması ve karar tarihinden itibaren de en geç iki ay içerisinde Olağanüstü Büyük Kongrenin toplanması zorunludur.

Büyük Kongrenin görevleri şunlardır;

- Merkez Heyetinin ve Denetleme Kurulunun yıllık çalışma raporlarını incelemek,
- Merkez Heyetinin bilânçosunu tetkik ve kabulü halinde ibra etmek,
- Bütçeyi tasdik etmek,
- Merkez Heyeti üyelerini seçmek,
- Yüksek Haysiyet Divanı üyelerini seçmek,
- Üç asil ve üç yedek Denetleme Kurulu üyesi seçmek,
- Merkez Heyetince teklif olunan konuları müzakere etmek,
- Eczacı Odalarının ihtiyaçlarını tespit etmek,
- Eczacı Odalarının içişlerini müzakere etmek,
- Eczacı Odalarının Merkez Heyetine gönderdikleri yıllık çalışma raporları hakkında bilgi edinmek,
- Kongreye arz edilen dilekleri müzakere ve yapılması gereken işleri tespit etmek ve uyulması mecburî meslekî kararları almak.

Seçimli Genel Kurul ve Büyük Kongre;

Türk Eczacıları Birliğinin Merkez Organları ile Eczacı Odalarının organlarının seçimleri gizli oyla yapılır ve seçimlere ilişkin işlemler aşağıda belirtilmiş esaslara göre, yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçime katılacak üyeleri belirlemek amacıyla oda tarafından hazırlanmış ve Birlik Merkez Heyetince tasdik edilmiş listeler, seçim yapılacak Kongre ve Genel Kurul toplantısından en az 15 gün önce, iki nüsha halinde, seçim yapılacak yerdeki görevli ilçe seçim kurulu başkanı olan hakime verilir. Ayrıca toplantının gündemi, yeri, günü ve saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar da belirtilir. Toplantı tarihlerinin gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurulacak görüşmelerin bir Cumartesi günü aksamına kadar sonuçlanmasını ve seçimlerin ertesi gün olan Pazar gününün dokuz-onyedi saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur.

Bir yerde birden fazla ilçe Seçim Kurulu bulunduğu takdirde görevli hakim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Hakim gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip inceleme suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üyeleri belirleyen liste ile toplantıya ilişkin diğer hususları onaylar ve bunlar Adalet Dairesi ile Oda ve Birliğin ilan yerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir. İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak Türk Eczacıları Birliğine veya Eczacı Odasına gönderilir. Hakim, kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ve iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetim ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder. Dört yüz kişiden fazla üyesi bulunan birlik ve odalarda her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir sandık kurulu oluşturulur. Yüze kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazarı itibara alınmaz.

Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hakim tarafından belirlenir. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip, seçim sandık kurul başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre ile saklanmak üzere İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'na teslim edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. itiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hakim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili eczacı odasına ve Türk Eczacıları Birliği'ne bildirir.

Oy verme işlemi gizli oy açık tasnif esaslarına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin Eczacı Odası, Türk Eczacıları Birliği veya resmi kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, üzerinde ilçe Seçim Kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında Sandık Kurulu Başkanı tarafından her seçim için ayrı ayrı verilecek kağıtlara yazılmak ve mühürlü zarflara konulmak sureti ile kullanılır. Bunların dışındaki kağıtlara yazılan ve mühürsüz zarflara konulan oylar geçersiz sayılır.

Hakim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, bir aydan az ve iki aydan fazla bir süre içinde olmamak üzere seçimin yenileneceği Pazar gününü tespit ederek ilgili odaya veya Türk Eczacıları Birliğine bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile Kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.